

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

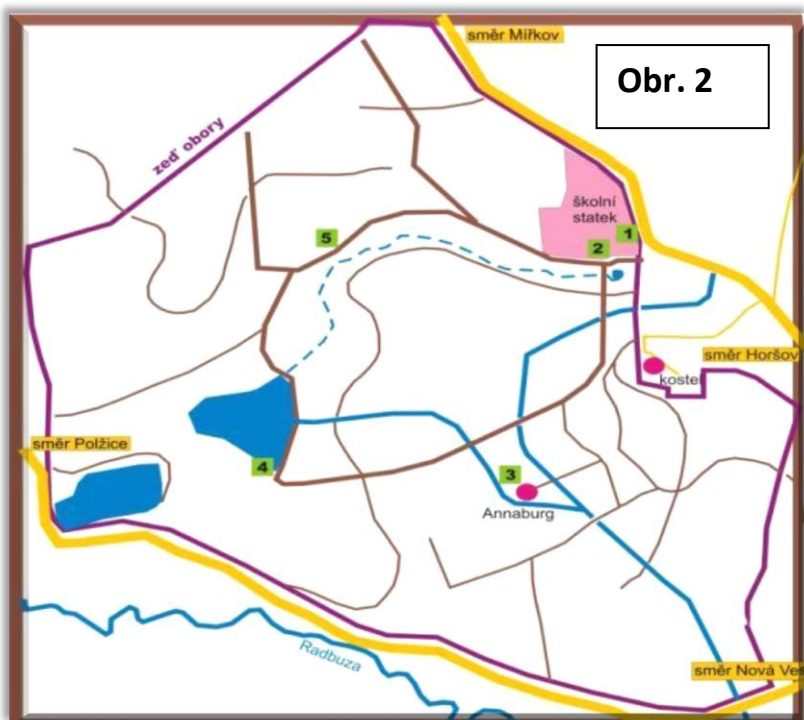
OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

PLZEŇSKÝ KRAJ

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Obr. 1

OBORA HORŠOV

Obr. 2

Obora

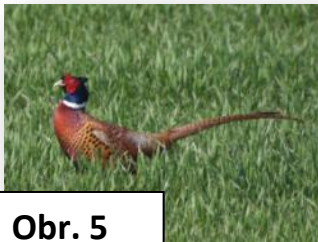
- Přesné datum jejího založení není známo – udává se rok 1593. Jisté je, že zásadní podíl na jejím vzniku má Vilém Popel z Lobkovic (1556 – 1626).
- Obora se rozkládá na ploše asi 400 hektarů a je obehnaná 8 kilometrů dlouhou kamennou zdí 2 až 3 metry vysokou, na základně cca 1 metr.
- Horšovská obora leží převážně v močálovitém terénu západně od poplužního dvora a tvořila ji soustava čtyř velkých chovných rybníků a dvou menších pro výtěr matečních ryb.
- Za Trauttmansdorffů byl do obory dovezen sibiřský srnec, jehož paroží převyšovalo domácí populaci. Pamětníci tvrdili, že náklady na chov zvěře byly tak vysoké, že výnos horšovské obory činil jednu korunu za rok.
- Ve druhé polovině 19. století se hospodářství rozšířilo o chov ušlechtilého skotu dovezeného ze Švýcarska.
- Už v 18. století se horšovská obora stala vyhledávanou lokalitou pro lovecké kratochvíle majitelů panství, okolní šlechty i vysoce postavených osobností, mezi něž patřili například následník rakousko-uherského trůnu František Ferdinand d'Este, portugalský princ Miguel de Braganza, ale také anglický král Edward VII.

Obr. 3

Obr. 4

Obr. 5

- Prostory obory v minulosti sloužily jako bažantnice, byl zde vypuštěn bažant obecný a bažant královský.

- Největší divoce žijící zvěř na území obory je srnec obecný a prase divoké. V několika kusech je přítomen i zajíc polní.
- Na polích můžeme spatřit káňata lesní, vrabce polní, skřivany, straky, sojky, hrdličky aj.
- Z celkového území obory se více jak polovina plochy využívá k pěstování kulturních plodin, zbytek tvoří louky a stromové celky.
- Stromy mají význam i jako kulturní památky nebo orientační body. V oboře se vysazovaly podél stezek, při hraniční zdi, na rozcestích, na hrázích rybníků.
- Nejstarším je porost dubový a lipový s odhadnutým stářím přes 400 let.
- Z listnatých stromů jsou zde zastoupeny rody lípy, dubu, topolu, jasanu, jírovce, habru, olše a vrby.

Obr. 6

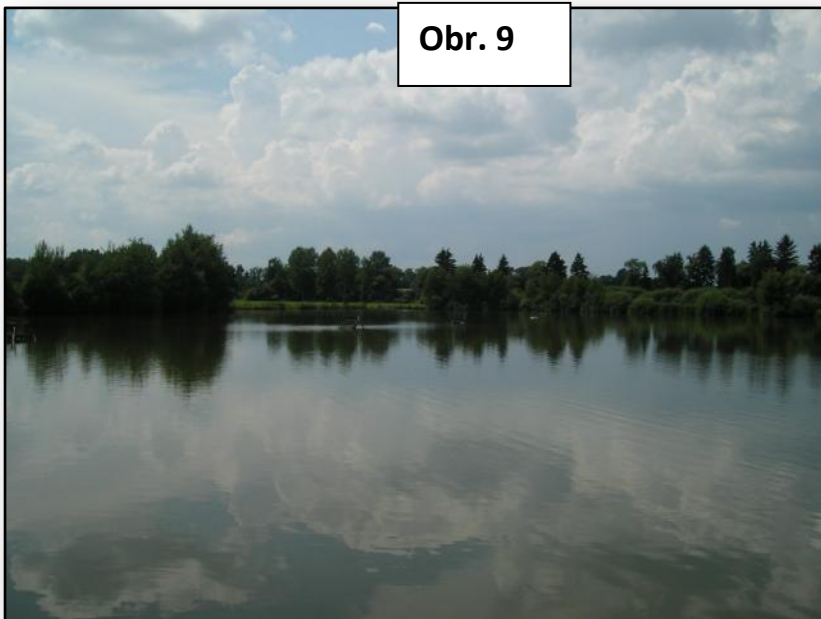
Obr. 7

- Typickým ekologickým prvkem je souvislý travní porost. Louky jsou využívány jako zdroj sena.
- K dominantním rodům travin patří lipnice, kostřava, srha, psárka a také bojínek a jílek.
- Z kvetoucích bylin je hojný kohoutek luční, čekanka obecná a zvonek rozkladitý.

Obr. 8

Obr. 9

Horšov

- Počátky vsi, podle níž byl později pojmenován i blízký Horšovský Týn, leží hluboko v raném středověku.
- Již ve 12. století byla významným střediskem zdejšího majetku pražského biskupství a centrem církevní správy širokého okolí.
- Samotné pojmenování je odvozeno od vlastního jména Hořislav (příp. Horst), ke kterému byla připojena stará přivlastňovací přípona – ov; tedy Horšův či Horstův majetek.
- První písemná zmínka o Horšovu spadá do let 1184 – 1192, k roku 1216 je jistý Zdislav uváděn jako horšovský arcijáhen.
- Po husitských válkách v první polovině 15. století přestává být Horšov majetkem církve a stává se součástí horšovskotýnského panství jako běžná poddanská ves.
- Pány z Ronšperka r. 1539 vystřídali Lobkovicové, kterým byl majetek po bitvě na Bílé hoře zkonfiskován, r. 1622 panství získávají Trauttmansdorffové a v držení tohoto rodu zůstává až do r. 1945.
- Do období poslední třetiny 12. století je také možno klást počátky kostela Věch svatých. Románský kostelík byl však podstatně menší, než je dnešní kostel, a byl opatřen tribunou.

- Z románské podstaty kostelíka se dochovala část západní a jižní stěny lodi.

- V období 60. let 14. století došlo k přestavbě původního kostela v gotickém slohu do podoby, kterou si objekt v zásadě uchoval dodnes.

- Poslední velká slohová přestavba kostela byla uskutečněna v období před rokem 1745.

Obr. 10

- V 90. letech 20. století převzal zcela zchátralý kostel Památkový ústav v Plzni.
- V období let 2001 - 2005 byla za přispění Ministerstva kultury ČR v rámci Programu zachrany architektonického dědictví ČR a Programu restaurování movitých kulturních památek uskutečněna celková památková obnova areálu kostela a jeho hodnotného vnitřního zařízení.

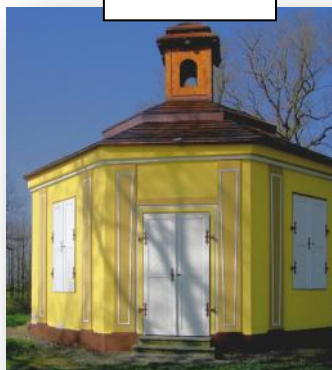
Obr. 11

Annaburg

- U nás ojedinělá stavba, která ještě donedávna patřila pro svůj neutěšený stav na seznam ohrožených památek.
- Ve druhé třetině 18. století nechal hrabě František Norbert z Trauttmansdorffu postavit na umělém ostrůvku, s pevninou spojený pouze úzkou cestou pro koňský povoz, malý osmiboký gloriét v rokokovém stylu, krytý mansardovou střechou s lucernou.
- Sloužil jako odpočinkové zařízení vrchnosti při návštěvě obory.
- Změnou majitele v roce 1945 přestal letohrádek sloužit svému účelu, nebyl využíván a začal chátrat.
- Zásahem správy horšovského statku a několika nadšenců povstává Annaburg z trosek a v krátké době po dohotovení má fungovat jako jedno ze zastavení naučné stezky starou oborou.

Obr. 12

Obr. 13

Školní statek Horšov

- Bývalý trauttmansdorffský dvůr se stal školním statkem dne 1. dubna 1946.
- Již od založení je hlavním úkolem rostlinné výroby zajištění výroby živočišné.
- Největší druhové pestrosti dosahovala výroba v 70. letech 20. století – pěstovaly se všechny druhy obilovin, na zrna se sel hrách a bob, ke krmení se zpracovávaly píce, skoro na 25 ha rostly brambory a 10 ha zaujímal cukrovka.
- V současné době se pěstuje kukuřice na siláž, ječmel na senáž a ze 100 ha luk se sklízí seno, z obilovin je významná ozimá pšenice, v menší míře ječmen, sklízí se řepka olejka a brambory.
- Živočišná výroba je zaměřena na chov skotu a prasat.
- Původním plemenem skotu bylo plemeno simentálské, ze kterého se navázalo na český strakatý skot. Od roku 1991 se přešlo k red holštýnskému mléčnému plemenu.
- V současnosti je zde ustájeno 150 krav, 100 jalovic, 90 býků a 50 telat. Chov prasat byl v roce 2009 z ekonomických důvodů zrušen.
- Od svého založení trpěl školní statek chronickým nedostatkem pracovních sil, Rolnická škola byla nucena změnit svůj systém výrobní žákovské praxe.
- Ze dvou žákovských čtí vždy jedna měla vyučování a druhá byla na praxi a po týdnu se vystřídaly. Od roku 1961 patřilo školnímu statku celkem 589,67 ha půdy, z toho 522,76 ha půdy zemědělské.

- Od roku 2003 vznikla sloučením zemědělské a integrované školy Střední odborná škola a Střední odborné učiliště Horšovský Týn a postupně se na školní statek přesouvá praktická výuka dalších oborů.

Obr. 14

1. Kdo spravoval a vlastnil Horšov do husitských válek v první polovině 15. století?
 - a) církve
 - b) páni z Ronšperka
 - c) Lobkovicové

2. Věděli byste, proč bylo horšovskotýnské panství Lobkovicům zkonfiskováno a proč roku 1622 jej získali Trauttmansdorffové, v jejichž držení zůstává až do r. 1945?
 - a) špatně se o něj starali
 - b) měli dluhy
 - c) byli členy českých stavů, které byly v bitvě na Bílé hoře poraženy

3. Zjistěte a vyberte jména umělců, kteří se v průběhu historie horšovského kostela podíleli na jeho stavbě a výzdobě.
 - a) Karel Legát
 - b) Isidor z Milétu, Josef Kubíček, Leoš Kubíček
 - c) Santiago Calatrava Valls, Ferdinand Maxmilián Brokoff, Michal Jan Josef Brokoff

4. Jaké vybavení kostela přibýlo až ve druhé třetině 18. století?
 - a) oltář
 - b) kostelní lavice a varhany
 - c) kazatelna

5. Dokázali byste zjistit, po kom získal malý osmiboký gloriét v rokokovém stylu, krytý mansardovou střechou s lucernou své jméno?
- a) po královně Alžbětě
 - b) po Marii Antoinettě
 - c) po Anně Marii, rozené hraběnce z Herbersteinu
6. Hráže rybníků se pro větší stabilitu zpevňovaly vysazením dubových stromků. Věděli byste, přibližně v jakém roce byly tyto stromky vysazeny a kolik dnes měří v obvodu?
- a) 1610, 6 metrů
 - b) 2000, 3 metry
 - c) 1425, 8 metrů
7. Kdo byl označován poddanými jako „Kraut popel“ (z německého Graf Popel), čili Strašák do zelí? Dokonce vznikla lidová pověst, podle níž se jeho duch, který kvůli spáchaným činům nemůže po smrti najít klid, projíždí v ohnivém kočáře podél oborní zdi?
- a) Karel IV.
 - b) Vilém Popel z Lobkovic
 - c) Karel Schwarzenberg
8. Jak se jmenuje významný panovník, který poctil oboru svou návštěvou v roce 1904 jako lovecký host knížete Karla Johanna Trauttmansdorffa? Zajel sem z Mariánských Lázní, kde si léčil chronickou bronchitidu:
- a) Edward VII.

- b) Ludvík VI.
- c) Ludvík I. Pobožný

9. Vyhledej jména alespoň dvou správců statku v Horšově:

- a) Jan Čapek, Karel Novák
- b) Karel Čepek, Josef Vomáčka
- c) Jan Vochozka, Josef Čepek

10. Chovem jakého dobytka se statek v Horšově od roku 1970 zařadil na přední místo v okrese?

- a) skotu
- b) prasat
- c) ovcí.

Obr. 15

Správné odpovědi:

1. a) 2. c) 3. a) 4. a) 5. c) 6. a) 7. b) 8. a) 9. c) 10. a